

Motion till riksdagen 2005/06:Ub278

av **Britt-Marie Danestig m.fl. (v)**

Validering och vägledning

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utökad information vid validering av utländsk högskoleutbildning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda en överflyttning av ansvaret för validering av utländsk högskoleutbildning från Högskoleverket till lärosätena.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge Högskoleverket i uppdrag att granska studie- och yrkesvägledningen vid universitet och högskolor.

2 Bakgrund

Validering har blivit ett användbart redskap för att ta till vara praktiska och teoretiska kunskaper, inte minst om de har förvärvats utomlands. Vad gäller validering av utländsk högskoleutbildning har det sedan mitten av 1980-talet funnits en systematisk verksamhet för bedömning och erkännande av denna.

Det finns också en väl utvecklad verksamhet för att högskolestudenter ska kunna tillgodoräkna sig utbildning som genomförts utomlands. I detta sammanhang bör också de senare årens utveckling av validering av reell kompetens nämnas, som innebär en skyldighet för högskolorna att bedöma kunskaper och erfarenheter oavsett om de är formellt dokumenterade eller inte. Detta gäller oberoende av i vilket land den reella kompetensen har förvärvats.

3 Information vid validering

Vad gäller bedömning och erkännande av utbildning så är det oerhört viktigt vilken information som lämnas vid valideringen. Högskoleverket lämnar utlåtanden över utbildningar för yrkesverksamhet inom icke reglerade yrken. I

Fel! Okänt namn på

dessa utlåtanden kan bl.a. anges utbildningens innehåll och inriktning, vilka ämnen som ingår och deras omfattning och om det ingår något examensarbete. Därtill görs en bedömning av vilken svensk utbildning den sökandes utbildning motsvarar.

I de fall utbildningen präglas av nationella förhållanden men i övrigt motsvarar en svensk utbildning nämns detta med tillägget att detta kan kompenseras med relevant yrkeserfarenhet eller kompletterande studier. Till utlåtandet bifogas alltid ett foljebrev eller missiv. Detta kan innehålla förklaringar till utlåtandet, allmän information om kompletteringsmöjligheter och hänvisning till yrkesvägledare för ytterligare information. Vänsterpartiet anser att den information som ges i foljebrevet måste bli bättre och tydligare.

I de fall en utländsk utbildning inte anses motsvara en svensk dito skall det ges tydlig information om exakt vad som behöver kompletteras samt hur och var detta kan göras. Den sökande skall då också erbjudas studievägledning. Det bör ges regeringen till känna enligt vad i motionen anförts om validering.

4 Ansvar för validering

Med anledning av det förslag vi lämnar om förbättrad information vid bedömning och erkännande av utländska högskoleutbildningar behöver också organisationen för detta ses över. Med ett utökat krav på studievägledning skulle det vara naturligt att valideringen görs av utbildningsanordnarna, dvs. universitet och högskolor, som har störst kunskaper om olika utbildningsvägar och -alternativ. Redan nu gör lärosätena bedömningar av tillgodoräknande av studier utomlands för studenter.

Ansvar för validering bör dessutom delas upp mellan universitet och högskolor så att det universitet eller den högskola som anses ha bäst förutsättningar att validera utbildningar inom ett visst område får ett riktat uppdrag. Genom den specialkompetens som dessa universitet och högskolor besitter kan de på ett bättre sätt informera, vägleda och ge stöd till de sökande som inte får sina utbildningar godkända om hur de skall gå till väga för att komplettera sina utbildningar.

Det bör således tillsättas en utredning som ser över och lämnar förslag till hur organisationen för validering av utländska högskoleutbildningar skall förändras. Detta bör ges regeringen till känna.

5 Studie- och yrkesvägledning vid högskolan

Vårt förslag om att erbjuda studie- och yrkesvägledning förutsätter att det finns en fungerande sådan vid lärosätena. Högskoleförordningen 6 kap. 3 § är tydlig med att studie- och yrkesvägledning skall finnas tillgänglig för studenterna samt att högskolan skall se till att det finns tillgång till information för den som tänker börja på högskolan.

Fel! Okänt namn på

I Högskoleverkets nyligen gjorda granskning av lärarutbildningen framkommer att vägledningen till studenterna inom lärarutbildningen inte har fungerat tillfredsställande. Ett av Högskoleverkets förslag till åtgärder till lärosätena är därför att avsätta mer resurser till vägledning. Detta väcker givetvis frågor om hur studie- och yrkesvägledningen fungerar inom andra utbildningar. Vilka resurser avsätts? Hur ser organisationen ut? Vilken utbildning har personalen? Vilken information får studenterna? Högskoleverket bör därför få ett särskilt uppdrag att kartlägga och granska studie- och yrkesvägledningen vid universitet och högskolor samt lämna förslag till hur den kan förbättras. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 28 september 2005

Britt-Marie Danestig (v)

Lennart Gustavsson (v)

Anders Wiklund (v)

Camilla Sköld Jansson (v)